la humanitat

Director: Lluís Companys

Redacció i Administració: Pelai, 56, 2.on

Telèfons 16407 i 16408

Imprenta: Carrer de Bot, 21

Any I * Núm. 11 — Barcelona, 20 de novembre de 1931 — Edició del vespre — Dues edicions diàries

La conxorxa dretista

Els difamadors en ridícul, s'esbraven reproduint el que ens diuen els diaris madrilenys enemics de Catalunya

LA PERSISTENCIA EN LA INFAMIA

Segueix "La Publicitat" volent revifar el foc d'una insídia que s'ha apagat del tot. I, per aconseguir-ho, ja que d'arguments no en té, apella al procediment de copiar els tesxtos dels diaris madrilenys enemics de Catalunya que s'han rabejat aquests dies amb la infamia. Galdós paper per un diari català que es diu catalanista!

Segueix, doncs, "La Publicitat" la seva trista tasca que fins als seus —en tenim proves— fastigueja. Però cada dia es veu més clar el seu odi als homes d'esquerra, odi que traspúa a través dels ninots calumniosos i des les allusions verinoses.

La pública opinió ja ha fallat. No cal, doncs, que siguem crudels, posant més en evidència la poc curiosa situació dels difamadors de "La Publicitat", desautoritzats fins pels seus.

A. M. D. G.

Un detall eloqüent. A la mateixa plana on "La Publicitat" recull tot el fang que els diaris enemics de Catalunya volen llançar damunt dels homes d'esquerra, publica el diari difamador la següent notícia:

"Inauguració oficial de les tasques de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, que se celebrarà diumenge vinent, dia 22 d'aquest mes.

A dos quarts de vuit.—El Consell Federal, integrat pels delegats diocesans, es reunirà en recés intim i Missa de Comunió, a la Cripta de Santa Eulàlia, a la Catedral.

A les nou.—Deliberacions dels delegats al Secretariat General.

A les onze.—Benedicció de l'estatge de la Federació (Santa Anna, 11, principal), i inauguració oficial de les seves tasques. Parlament del president i dels delegats diocesans.

A les dues.—Dinar al Restaurant del Parc. (Els delegats i amics que vulguin assistir-hi poden passar a recollir els corresponents tiquets al Secretariat, fins dissabte al migdia.)"

Això explica moltes coincidències sospitoses.

EL TRIST PAPER D'EN SOLA DE CAÑIZARES

El trist paper que el regidor Solà de Cañizares —elegit amb vots esquerrans— va fer l'altre dia al Consistori, ens fa llàstima i no volem ésser crudels en comentar-lo. Prou pena ha de tenir a hores d'ara d'haver-se deixat enganyar!

"L'Opinió", en el seu editorial, diu, referint-se a tan lamentable intervenció el següent:

"La repulsa que el regidor Solà Cañizares va rebre en la sessió municipal d'abans d'ahir, és d'aquelles que hauria fet fondre's qualsevol home amb una mica de vergonya. Un home que comença per no respectar-se ell mateix, i acull la difamació del primer insolvent per a portar-la al Consistori, demostra quin grau de misèria moral posseeix i l'incapacita — si té un sentit mínim de pudor — per a seguir alternant amb les persones que han fet pública i han votat la seva repulsió per l'ofensa a tot el Consistori implicava la seva actitud.

Solà de Cañizares no va trobar primerament ningú capaç de signar amb ell la seva proposta portant al Consistori la difamació irresponsable. Després va trobar — no faltaria sinó — la Lliga fent-li costat. Batut per tots els altres sectors polítics que li llançaren a la cara el to plebeu en el sentit més pejoratiu del mot, de la seva proposició, va quedar acorralat i si hagués estat un home conscient hauria quedat avergonyit fins a pujar-li els colors a la cara.

Ja li va dir el regidor Vilalta, recollint exactament el sentit de la seva maniobra: —Així, si perquè un diari que només pot viure de la calúmnia difama uns regidors, els hem de fer un tribunal, també us l'haurem de fer cada vegada que sentim que diuen que cobreu de la Companyia de Tramvies."

Res. Una víctima més de les dretes!

"YO ACUSO"

Fracassada la maniobra infamatòria, caldrà començar a enjutjar els polítics de la dreta, als representants de les plutocràcies, perquè ens diguin l'ús que varen fer dels manaments parlamentaris en l'escandalosa suspensió del Banc de Barcelona, i al preu que l'obtingueren; i responguin també de l'alta traició d'especular amb la riquesa de la nostra terra, portada a l'estranger, com passa amb les empreses de l'aigua, electricitat i telèfons; que s'exculpin de les intencions, no reeixides, de canviar el règim monetari a benefici de les empreses que tenen les reserves d'or i de moltes altres escroqueries... I que es justifiquin de la gestió municipal, escandalosa, ruinosa per a la ciutat; dels negocis bruts que detallarem a no trigar gaire; dels afers subterranis que veuran aviat la llum...

D'aquestes maniobres no hi haurà qui els justifiqui.

UNA NOTA DEL SENYOR COMPANYS A LA PREMSA DE MADRID

Ahir, tancada ja la nostra edició del vespre, vàrem rebre la següent nota, que Lluís Companys va donar a la premsa de Madrid:

"La ratificación de confianza de mis compañeros, la afirmación categórica de los elementos de Acción Catalana de que no comparten ni el criterio ni opinión de los de "La Publicitat", unidos a las pruebas de afecto y confianza que me ha dado el señor Maciá y las autoridades y organismos del Partido, me obligan a seguir cumpliendo mi deber en mi puesto. Aun la malicia ha de reconocer que no había de publicar una nota, con fines personales y repudiables, sobre supuestos planes de un señor que había hablada antes, y por el mismo conducto, con otros correligionarios de intachable prestigio. A la nota venida por conducto de un hombre digno y popular de Barcelona, el maestro Fontbernat, no se le dió ninguna importancia y declaró que no la leía ni antes ni después de publicada. Me he enterado de ella por "La Publicitat".

Entrego al juicio de las personas dignas el procedimiento artero y la perversa intención de quienes han urdido una odiosa trama para quebrantar la reputación de personas honradas y satisfcer los enconos de bandería".

UNA "MANCHETTE" DE L'OPINIO"

Diu així:

"Ara nosaltres diem: Lazare Bloch no ha dit ennlloc que hagués donat cap nota. "La Publicitat" en va publicar una afirmant que era escrita per Lazare Bloch...

¿Qins tractes ha tingut "La Publicitat" amb Lazare Bloch?"

De mica en mica anirem posant en clar la tenebrosa i jesuítica conspiració.

ES REUNEIX L'ESQUERRA PER A CONTESTAR A L'OFENSIVA DRETISTA

Ha estat cursada als delegats de la Comarcal i homes del Partit amb càrrec públic, la següent convocatòria:

"Distingit company:

Davant l'ofensiva descordada de què som objecte, la Federació de Barcelona-Ciutat ha entès que, per tal de parlar de l'actuació del Partit davant d'aquestes escomeses, calia convocar el Ple Comarcal, enrobustit amb l'assistència dels homes representatius del Partit en les Corporacions públiques, a fi de posar-nos d'acord per a l'acció conjunta a realitzar.

No dubtant que podreu assistir-hi, us invitem a la reunió que tindrà lloc el proper divendres, dia 20, a les deu del vespre, a l'estatge del Centre Republicà del districte cinquè, Hospital, 110 i 112, principal.

Agraint-vos per endavant l'assistència, us saluda

Pel Comitè Executiu de la Federació, A. Forcades i Riera, Secretari".

Els que per qualsevol circumstància, no hagin rebut aquesta convocatòria, es poden considerar també convocats.

EI FRACAS DE M. BLOCH, RECONEGUT PEL SEU ACOMPANYANT A BARCELONA

M. Louis Voitelier, delegat a Barcelona de les Fires de Mostres de Tolosa i Marsella, que acompanyà, durant l'estada a la nostra ciutat a M. Bloch, ha parlat amb un periodista, a qui ha explicat tot el que va fer el financier mentres va estar a aquesta capital.

Del que diu M. Voitelier —que confirma plena i totalment el que han dit els homes dignes a qui "La Publicitat" volgué ferir amb el seu veri—se'n deduèix que M. Bloch va fer el ridícol i que no hi ha ni ha hagut en cap moment, maniobra de cap mena.

Davant d'això, tan evident, els difamadors haurien d'enmudir, aclaparats. Però no ho faran. Es necessita, per això, una qualitat que no tenen.

Les manifestacions de M. Voitelier acaben així:

"—Estoy desencantado—añadió. Estaba dispuesto a ir a Madrid, pero no han querido prestarme apoyo. Aquí no saben ser más que catalanes y sólo les preocupa lo suyo. Le repito a usted que estoy desencantado. Decididamente me marcho!"

Dos o tres días después tomó billete para París. El 15 de noviembre. Había llegado el 25 del mes anterior".

"Aquí no saben ésser més que catalans". Es veu que M. Bloch no coneixia a fons, als de "La Publi".

LA TORNADA D'EN COMPANYS

El dissabte, amb altres diputats d'Esquerra catalana, tornarà de Madrid, el nostre amic i diputat a Corts, Lluís Companys.

ACLARACIONS ELOQUENTS

El diputat senyor Grau i Jassans, ens diu, des de Madrid, que el diputat de la minoria catalana senyor Josep Sunyol, s'ha adherit als acords presos per la minoria esmentada en la reunió que tingué a Madrid.

També ens demana el senyor Grau que fem constar que els senyors Hurtado i Pi i Sunyer (C.), no eren a Madrid quant es va celebrar dita reunió.

El bandidisme a Còrsega

Un gest de Bartoli bandit de Panesa

El port d'Ajaccio

Ara que els bandits de Còrsega estan donant tan que parlar i tanta feina a la gendarmeria francesa, volem donar a conèixer un episodi — per cert poc conegut — del que fins ra ha estat la genuïna representació de la caballerositat i de l'aristocràcia del bandidatge corcès.

Josep Bartoli, antic mariner a Toulon, avesat a les baralles célebres en els establiments baixos d'aquell port, posseïa un cert aire de distinció i una gran autoritat. Bon genet, bon tirador, agradant-li la beguda i el riure, i dansar i festejar les dones, era sens dubte el sol i únic dels bandits corsos que podia lluïr el títol d'aristòcrata.

Fa cosa de dos anys, una d'aquelles tragèdies que sovint fan fremir d'horror tota la Còrsega, va tenir lloc al petit poble de Lava, ocasionant la mort dels tres germans Mancini. Arran d'aquell crim les autoritats franceses varen detenir com a còmplice a Magdalena Mancini, més tard condemnada pels tribunals a treballs forçats o a "cent de presó", com es diu vulgarment a Còrsega. Però, tant durant el seu judici, com després, Magdalena Mancini no va deixar de proclamar la seva innocència i assegurar que per res havia intervingut en el crim. Dissortadament l'únic que podia demostrar-ho era en Josep Bartoli, el bandit cavaller i en la cavallerositat del qual Magdalena confiava esperant que se li fes justícia. No obstant Magdalena fou condemnada. Fa alguns mesos un periodista francès — Henry Danjou — va emprendre un viatge a Còrsega, entrevistant-se amb en Bartoli. La conversa entre el bandit i el periodista deixa veure clarament el concepte que de l'honor tenia l'esmentat bandit. Primerament ell no vol parlar si no li donen certa quantitat, però és suficient que Danjou li digui que "no creia parlar amb un bandit vulgar, sinó amb un bandit d'honor" perquè aquest li inspiri confiança i parli extensament amb ell de mil coses. Li parla de la seva vida, dels seus crims entre ells el dels germans Mancini, de la innocència d'aquella dona, de la veneració que per ella sentia el poble de Palnesa entre els dos mil habitants dels quals podia comptar amb 600 fusells per a defensar-lo. A la fi, i quan el periodista li diu que una de les causes de l'entrevista és emportar-se'n la prova de l'innocència de Magdalena Mancini, llavors Bartoli s'apropa a la taula i amb el gest conqueridor que disposa de vides i hisendes, escriu un llarg document on després de donar tota mena de detalls del crim, acaba amb aquestes paraules: "Però jo certifico, una vegada més, sobre el meu honor i sobre la meva consciència, la innocència completa de Magdalena Mancini. Ella ho ignorava tot. Jo us ho juro..." I en signar hi posa el seu segell, aquell mateix segell que vàrem publicar fa pocs dies i que el mateix servia per a confirmar una sentència de mort que per a salvar generosament una vida humana.

cada dia...

Butlletí del temps

A primeres hores del matí, un cel gris, brut: brut a la Manuel Brut, ex-seminarista i home ple de bilis.

A mig matí, sol, cel blau. Però no massa.

La gent diu que no fa tant fred com dies passats. Potser no en fa tant. Potser fa el mateix i ja ens hi anem acostumant.

Terroristes

Dues senyores o dues dones disfressades de senyora. Tenen la cara pansida, allargada. Estan més tristes que les anxoves al pot.

—Ai, senyor! Quin Nadal s'apropa!

—Quin Nadal més trist!

—No hi hauran diners!

—No, no n'hi hauran, de diners. Certament, no n'hi hauran, de diners: no n'hi hauran tants com quan, amb la guerra o la dictadura, els negocis bruts florien que era un gust.

Un gust per als rics que avui sabotegen la República.

Papers ridículs

"La Publicitat", atacant l'Esquerra de Catalunya el dia 12 d'Abril, féu un paper ridícul.

"La Publicitat", atacant l'Esquerra de Catalunya el passat diumenge, féu un altre paper ridícul.

I els seus dos fills adulterins—"Mirador" i "El Be Negre"—hi collaboraren.

Tot plegat feia una pudoreta de capellà, gens agradable.

S'han quedat sense general

El senyor Josep Oriol Anguera de Sojo ha dit que ell no dirigí personalment l'atac contra els pistolers del bar del carrer d'Urgell.

Acció Catalana s'ha quedat sense general.

Perquè Manuel Brunet, ex-seminarista, no arriba ni a capità: ni a capità Manaia.

Un regidor com cal

Cada actuació del regidor Solà de Cañizares—¡olé!—ha estat un atac a la República: ha defensat els jesuïtes, ha armat la guerra als mercats, ha portat al Consistori tot el llord que Acció Catalana pretenia llençar contra Catalunya i la República.

Senyor Solà de Cañizares, ¡olé!: vostè es presentava com republicà, veritat? I el votaren com republicà.

Una reunió misteriosa

El príncep Francesc Maria de Borbó, dinà amb M. Auguste Sabatier, diputat parisenc

Traduïm de "L'Oeuvre", de París:

"Una entrevista intima tant com misteriosa tingué lloc, ahir, en un restaurant molt conegut del carrer Saint-Honoré. Un dels rars membres de la família reial espanyola, autoritzat per a residir a Espanya, dinà cara a cara amb un diputat de París. El primer era la Seva Altesa Reial el príncep Francesc Maria de Borbó, i el segon M. Auguste Sabatier, diputat de Montmartre.

Nosaltres hem pogut acostar-nos als dos comensals a la sortida del dinar. El príncep, que és un home trempat, una mica vell i sord, s'ha prestat de bon grat a la conversa.

—Sóc a París de rigorós incògnit, amb permís especial del meu govern — ens diu.

I com que nosaltres ens n'estranyem, el repeteix:

—Sí, del meu govern; la República espanyola que, malgrat de la revolució, m'ha mantingut en les meves funcions de lloc-tinent general dels exèrcits de terra. He escapat de l'exili per quant, adversari de primo de Rivera, vaig combatre la dictadura.

—Això fa — interromp M. Sabatier — que monsenyor sigui estimat en el seu país. Pregunteu-li la història de l'obrer madrileny.

El príncep, que escolta per mitjà d'un discret micròfon dissimulat sota l'ermilla, somriu gentilment i, dòcil, ens conta la història:

—Era l'altre dia, a Madrid. Jo passava per la Porta del Sol, quan un obrer em reconegué, es precipità cap a mi i em saltà al coll. Indignació dels vianants. L'obrer s'excusa: "Monsenyor, he estat al vostre servei en altra ocasió, i així que us he vist, no he pogut resistir el desig d'abraçar-vos. Perdoneu-me!"— "Tu has fet bé — vaig respondre jo — i t'abraço al meu torn"—. I ho vaig fer, entre els aplaudiments de la multitud. L'obrer espanyol és fonamentalment bo; cal només saber parlar-li.

—Evidentment — aprovà el diputat de Montmartre.

Després, sense transició:

—Heu de saber que Monsenyor és un gran amic de França.

—No puc menys que ésser-ho. Nascut a Tolosa, descendent de Lluís XIV per la branca dels ducs d'Anjou...

—¿En teniu idea? — ens diu, admirativament, M. Sabatier—. Es ma molt aigua branca francesa...

El príncep, que amb el seu micròfon sembla telefonar-se a sí mateix, precisa:

Sóc partidari d'un règim de tranquillitat, sigui quin sigui. Jo no vull sinó el bé de la meva pàtria, i he fet el sacrifici de les meves idees. Dissortadament, hi ha elements dolents a Espanya. Si jo us digués que, als camps, els terroristes entraven a les cledes i tallaven les potes del bestiar, sense raó, simplement per fer mal...

—Fer mal al bestiar! — exclama, indignat, M. Sabatier, que coneix la qüestió—. Això és odiós! Si almenys fós per menjar-se'l...

Preguntem al príncep sobre la situació política espanyola. Refusa respondre'ns, per no comprometre's.

—¿Heu visitat al duc de Toledo?

—Us demano perdó, excuseu-me, no us he entès...

Li havíem posat una qüestió indiscreta, molt indiscreta... El príncep, neguitós, es moca sobtadament i mou el seu micròfon. M. Sabatier ens ofereix una cigarreta. Nosaltres no insistim...

Després d'un silenci, Monsenyor reprèn:

—No m'interrogueu sobre Espanya, si voleu que el meu govern em permeti tornar alguna altra vegada a París. Escolteu, per acabar, un episodi còmic de la revolució. Us demostrarà la inconsciència de les masses. A Madrid hi ha una estàtua de la reina Berengària, la qual visqué al segle XIII. I bé, el poble la volia destruir, creient que aquesta bona dona era la mare del general Berenguer...

—I, naturalment — exclama M. Sabatier, per arrodonir — ¿no era pas ella, veritat?

I damunt d'aquest acudit nosaltres ens hem acomiadat dels dos comensals, sense haver pogut endevinar els mòbils de l'entrevista. ¿M. Sabatier, preparant un cop d'Estat? O bé el príncep Borbó no l'ha convidat més que per mirar de vendre-li el bestiar de les potes tallades pels terroristes?

Com hem vist, el misteri resta sencer.

ROGER SALARDENNE"

EL CONFLICTE XINO - JAPONES

Els informes sobre la batalla de Tsi-Tsi-Kar són contradictòries, puix mentre les notícies de font japonesa parlen d'una victòria nipona, els de procedència xinesa diuen que ha estat una desfeta

Xang-Kai-Shek serè fidel al Kuo-Ming-Tang i a la Xina

A la S. de N. continua incertitud i no hi ha la més petita base

A la S. de N. continua l'incertitut i no hi la més petita base on fonamentar una esperança d'arranjament

El general Iiro Minami, ministre de la Guerra, del Japó

El baró Shidehara, ministre de Relacions exteriors, del Japó

Com era d'esperar, l'exèrcit xinès ha estat vençut pels japonesos, els quals han pres Anganxi i Tsi-Tsi-Kar. El general Ma Tchang Shan, fugitiu, ha dirigit a Chang Kai Cheik, president de la república xinesa un telegrama, donant-li compte de la desfeta i demanant l'ajut de la Societat de les Nacions.

Un telegrama de Tokio, enviat a Londres, calcula en 300 els morts i ferits haguts entre els japonesos en la presa de Tsi-Tsi-Kar. Les baixes dels xinesos ariben a quatre mil.

Sembla que, malgrat els informes japonesos, les tropes del general Ma no han estat pas destruïdes, sinó que s'han replegat veient la situació molt compromesa. Per altra banda, ens diuen que la calma regna a Tsi-Tsi-Kar i que l'Estat Major japonès s'ha establert a Anganxi. Els xinesos es mostren molt actius en les regions de Kaocheng Tsue-Hsinminfou i Yinkeon.

Corren rumors de que un contingent

Xang Kai Shek, president de Xina

considerable de forces soviètiques ha sortit de Vladiwostok cap a Tchin-Tao. Això, que complicaria enormement les coses, no na estat confirmat.

L'avantguarda japonesa va entrar a Tsi-Tsi-Kar ahir a les vuit del vespre. El primer que va fer va ésser desarmar a la policia xinesa. Les autoritats japoneses publicaren, tot seguit, una proclama per la qual es comprometien a salvaguardar els béns i vides dels habitants de la població.

Es desconeix l'efecte de les tropes japoneses que perseguèixen a l'exèrcit xinès, si bé se sap que aquelles reberen, fa poc, reforços que li havien estat enviats des de Chang-Chun.

Les darreres noves acusen que el general Ma Tchang Shan s'ha retirat a 210 quilòmetres més enllà de Tsi-Tsi-Kar.

I mentrestant a París els diplomàtics, molt seriosament, treballen per a evitar que esclati la guerra!

Les negociacions del Consell de la S. de N. és tan poc satisfactori com el dia abans. El Japó, però, ja aclareix una mica la seva posició, encara que això no dóna la més lleugera esperança d'arranjament

París, 19.—L'estat de les negociacions del Consell de la Societat de Nacions era aquesta tarda tan poc satisfactori com en el dia d'ahir.

El delegat del Japó ha adreçat al senyord Briand una nova nota que no està destinada a la publicitat.

Se'n coneixen, però, alguns detells de la mateixa: el Japó declara que evaquarà Manxúria fins que la conclussió d'un nou tractat amb Xina hagi vingut a confirmar els tractas existents.

Sols en el cas de què la seguretat de les vides i béns dels japonesos resti assegurada, el Japó acabarà l'ocupació.

S'expressa l'opinió de què el Govern de Nankin, que executa les ordes del Kuo Ming Tang, organisme anti-japonès, es veu impotent per a garantir l'ordre a Manxúria.

El Japó no sabria tenir en consideració certes suggestions fetes per alguns membres eminents del Consell i hauria d'establir un programa precís de negociacions xino-japoneses, programa quina execució deuria coincidir amb el començament de l'evacuació japonesa.

El Consell es trobarà demà davant d'una situació molt seriosa, doncs haurà de reconèixer que les exigències de l'article 11 del Pacte semblen ja com esgotades.

La qüestió pel Consell, com recolzarecolzarà el representant de Xina, és decidir si l'article 15 deu ésser aplicat, la qual cosa constituiria un procediment nou en el decurs del mateix la unanimitat del Consell no fóra necessària.—Fab.

Briand estudia curosament les possibilitats de coincidència entre el Japó i la Xina

París, 19.—El senyor Briand ha rebut aquesta tarda als senyors Matsudeira i Ioshizawa, delegats del Japó prop del Consell de la Societat de Nacions, havent examinat amb ells les possibilitats d'aproximació que existeixen entre els punts de vista japonès i xinès.

Una xic després va rebre amb el mateix objecte el doctor Szé, delegat xinès.

El Consell de la Societat de Nacions estudiarà el resultat d'aquestes converses en una sessió privada que celebrarà demà, a les quatre de la tarda.—Fabra.

Els japonesos bombardegen les forces xineses concentrades a Hai-Long

Londres, 20.—A l'Agència Reuter li telegrafien de Mukden que les forces japoneses han estat bombejant un contingent format per tres mil soldat xinesos que pertanyen a les forces de Man Xang Shan i s'havien concentrat a la provincia de Hei Long.—Fabra.

El Japó no s'oposarà a que Dawes participi en les deliberacions

Londres, 20.—De Toquio telegrafien que el ministre d'Afers Estrangers del Japó no s'oposarà a la proposició de què el senyor Dawes participi en les de-

Voltants de Tsitikar, ciutat presa pels japonesos

liberacions del Consell de la S. de N., encara que es reservarà el dret d'invocar ulteriorment sobre la legalitat d'aquest particular.—Fabra.

I confirmen que no tenen informes oficials. De passada, però, fan un capítol de greuges als xinesos

Toquio, 19.—L'Agència Rengo anuncia que el ministre de la Guerra no ha rebut encara informes oficials sobre l'acció desenrotllada a Tsi Tsi Kar.

Anuncien de Shangay a la mateixa Agència, que malgrat seguretats donades per governador del Xang Tung, de protegir el consolat japonès, 200 soldats xinesos s'apoderaren de dit consolat el dia 25 d'octubre passat.

La premsa xinesa de Xang Tung demana que l'edifici on es troba installat dit consolat sigui venut i el seu producte enviat a la societat anti nipona local.—Fabra.

«Senyoreta Doctor»

La cèlebre espia alemanya surt de la reserva en la qual s'havia mantingut fins ara

I ha declarat que Mata-Hari fou per ella una decepció

¿Qui s'amaga sota aquest nom de "Senyoreta Doctor?" Hom sap que aquest fou el nom de combat d'una noia alemanya que dirigí durant la guerra un dels departaments més importants del gran servei d'espionatge que la direcció superior de l'armada imperial, l'O. H. L., tenia installada a Anvers. Ha estat creada una llegenda a l'entorn de "Fraulein Doktor" que ha eixit ara una mica a la llum.

Temps enrera un escriptor wurtemburgès va publicar, ornat d'una imaginació exuberant, un relat de les intervencions de l'espia alemanya, en el qual li atribuïa les fantasies més inverosímils La "Senyoreta Doctor" s'ha cregut en el cas de sortir al pas d'aquests infundis i acaba de pronunciar, en la sala-museu de Fribourg-en-Brisgau, una conferència que ha estat organitzada per la Lliga d'oficials alemanys.

¿Qui és en realitat la "Senyoreta Doctor"? Es la senyoreta Schragmuller, que havia estudiat abans de la guerra les ciències polítiques a la Universitat de Fribourg-en-Brisgau, on passà el seu doctorat. Quan fou declarada la guerra, ella es trobava a Berlín ocupant un lloc en l'Assistència pública

Aquesta noia alemanya, educada sota la severa disciplina universitària, era en realitat una romàntica. El seu primer intent era actuar com a correu (Melderciterin) a través dels camps de batalla. Abans de signar el seu nomenament ja s'havia fet confeccionar un magnífic uniforme d'amaçona, però se li refusaven els seus serveis i l'uniforme fou llençat al fons d'un bagul.

Un bell dia "Senyoreta Doctor" es presenta a Brusselles amb una lletra de recomanació pel general von der Goltz, el qual endevinà de seguida les aptituds de la noia pel servei d'espionatge. Després de passar no poques vicissituds, retornà al S. R. de Brusselles, i fou aleshores encarregada de desxifrar les lletres sospitoses Al cap de poc temps el cap d'estat major del general Bescler dedicava ja grans elogis al "lloc-tinent" Schragmuller, el qual passà aleshores al servei secret que dirigia el famós coronel Nicolaï. En pocs dies la senyoreta Schgmuller sabé guanyar la confiança del seu Cap el qual li atorgà la direcció de la secció F (espionatge).

En aquella època "Freulein Doktor" es revelà una gran organitzadora. Realitzà nombroses i misterioses missions a Anglaterra i a França. Ella no marxà d'Anvers on sojornà després, sinó per a tenir cura de la installació dels seus serveis a Fribourg-en-Brisgau, quan, a la tardor del 1918, es desfeia ja el front alemany.

L'altre dia, en el transcurs d'una conversa, feia aquestes declaracions: "Amb l'ajut del diner, havem tingut collaboradors en tots els països, excepció feta dels americans dels Estats Units. Mai un americà va consentir a servir-nos."

"Mlle. Doctor" va parlar també de Mata Hari. Va declarar obertament que la famosa dansarina havia estat fitxada per ella sota la xifra 4-21. "Malgrat tot, però, la Mata Hari fou per nosaltres una gran decepció. Ella no va manifestar-nos res del que n'esperàvem. Les dades que ens comunicava no tenien pas gran importància. Fou una dissortada. Nosaltres ja l'havíem previngut a temps, però es va llençar literalment dins la gola del llop..."

"Fraulein Doktor" rebé durant la guerra una ferida que li ha produït una gran afecció a la columna vertebral. Es una alemanya decidida i coratjosa que degué ésser molt bella i que traslluеix pels trets del seu rostre la sofrença del mal que li va minant paulatinament l'existència. Acabada la seva conferència de Fribourg-en-Brisgau, la qual li valgué moltes felicitacions, ha declarat que Alemanya, no obstant el desarmament que li ha estat imposat pel tractat de Versailles, "deu de tenir ulls per veure i oïdes per entendre."

Tots els que han oït a la "Senyoreta Doctor", tenien la impressió ben neta que ella estava disposada, malgrat tot, a... tornar començar.

memoriaesquerra.cat — La Humanitat [Barcelona, 1931-1939], 20/11/1931, pàgina 1